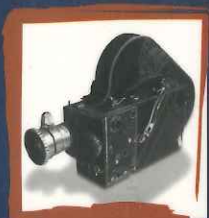
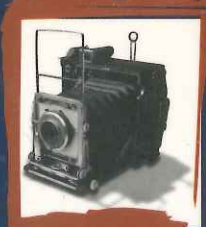

พลิกตำนานการทำข่าวเมื่อวัน
จากอดีตนักข่าวที่วิคนแรกของเมืองไทย

สรรพลีรี วิจารณ์

การถ่ายเทเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ผมเป็น
คนข่าว
คนหนึ่ง
ที่แค่นั้น

สุวิมล วิจารณ์

ผมเป็น
คนขำคนหนึ่ง
ก็แค่นั้น

สรรพสิริ วิรยศิริ

ISBN 974-7804-61-1

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปรับปรุงใหม่ กรกฎาคม 2544

© 2544—สรรพสิริ วิรยศิริ

สงวนลิขสิทธิ์ฉบับภาษาไทยของหนังสือเล่มนี้ตามพ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ห้ามคัดลอก เนื้อหา-ภาพ ก่อนได้รับอนุญาต

ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา

ดร.เกษม ปรีธี่มาโนช

คณะกรรมการที่ปรึกษา

พลโทบัญชา ขวาลศิลป์

ดร.ขจิต จิตตเสวี

ดร.นิเวศน์ เหมวชิรวารการ

ดร.เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ

อัจฉรา บุญสำใจ

ธานศ โขคศิขริน

ภาณุมาศ ศตะยานันท์

ไพศาล มังกรไชยา

ประวิช จรรยาสิทธิกุล

ธีรภาพ โลหิตกุล

ปภัสร์ ช่วงสุวรรณิช

ที่ปรึกษากฎหมาย

เจตต์ คุณเวช

สมิทธิ โมรากุล

แยกสีและพิมพ์ : บริษัท ภัคชรรศ จำกัด

6/387-391 หมู่ 8 แขวงดอกไม้ เขตประเวศ กรุงเทพฯ 10260

โทร. 752-8120, 752-8127

จัดจำหน่าย : สำนักพิมพ์ภัคชรรศ

ราคา 180 บาท โทร. 937-4664 ต่อ 108 โทรสาร. 937-4665

สำนักพิมพ์ สำนักพิมพ์ภัคชรรศ

3300/8 ตึกช้าง ชั้น 12 โซน A ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

ตู้ ปณ. 162 ปณจ. จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร. 937-4664 โทรสาร. 937-4665

บรรณาธิการอำนวยการ

คำคุณ ลีทธิสมาน

บรรณาธิการบริหาร

วิทยา ร้ารวย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ยุพา ใช้กิจจา

กองบรรณาธิการ

รัชนิกร แสงไสย์

เลขาธิการบรรณาธิการ

ภัทรวัตติ แสงไฟ

หัวหน้าฝ่ายศิลปกรรม

นภัสสัย รัตนาววัฒนพงศ์

ออกแบบรูปเล่ม

นุชชนัย แม่บุญเรือน

นันทนา ภูมิพาณิชย์

พิสูจน์อักษร

จรรยา ธรรมสวัสดิ

การตลาดและส่งเสริมการขาย

พันทิรา ตามะณี

ชญาพร ลิ้มมั่ง

สุนหวัฒน์ ชัยสิทธิ์สงวน

กาญจนา ลัพทน

เยาวมาล สุขแก

ธุรการ

วรรณภา นิลมัย

ผู้ประสานงานการผลิต

อัฐกาญจน์ แผงสวัสดิ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ

สรรพสิริ วิรยศิริ.

ผมเป็นคนขำคนหนึ่ง ก็แค่นั้น.--กรุงเทพฯ :

ภัคชรรศ, 2544.

240 หน้า.

1. ชาวโทรทัศน์. 2. นักข่าว. I. ชื่อเรื่อง.

070.195

ISBN 974-7804-61-1

คำนำ

เย็นวันพุธที่ 9 พฤษภาคม 2544 คุณคำคุณ ลีทิสมาณ เพื่อนสื่อสารมวลชนรุ่นน้องและคณะเจ้าหน้าที่สำนักพิมพ์ "ภัครรรศ" ชวนผมไปนั่งคุยที่คอฟฟี่ช็อป เพื่อขอลิขสิทธิ์จัดพิมพ์ครั้งที่ 2 หนังสือชีวประวัติที่ผมเขียนชื่อ "ผมเป็นคนข่าวกคนหนึ่ง-ก็แค่นั้น" ซึ่งปียมิตร "ปราจีน เอี่ยมล้ำเนา" เคยจัดพิมพ์ให้ผมเมื่อ 7 ปีก่อนโดยทั้งคนเขียนและคนพิมพ์ไม่ได้อะไร มีแต่คนเสียค่าใช้จ่ายคือคุณปราจีน โดยตั้งใจจะเอาไว้ให้แจกในงานศพของผมแต่ยังไม่ตายสักที - ก็แค่นั้น

ในการจัดพิมพ์ใหม่นี้ ทั้งผม และคุณคำคุณ ก็ได้หวังจะได้อะไรนอกจากถ้าหากหนังสือนี้จะมีส่วนช่วยทำให้สังคมและชาติบ้านเมืองของไทย กระเตื้องดีขึ้นได้บ้างอย่างไรเราก็พอใจแล้ว

คุณคำคุณขอให้ผมช่วยเขียนคำนำให้หน่อยสำหรับการพิมพ์ครั้งใหม่ และถ้าผมมีอะไรที่อัดแน่นอยู่ในสมองมาตลอดเวลา 30 ปี จะระบายออกมาเป็นตัวหนังสือให้คนอื่นได้รับรู้และเกิดประโยชน์ด้วย "ภัครรรศ" ก็จะจัดพิมพ์จำหน่ายให้

ตอนตีสี่ของวันรุ่งขึ้นผมนั่งอยู่หน้าเครื่องพิมพ์ดีดเพื่อเริ่มงานชิ้นแรกให้กับคุณคำคุณด้วยคำนำสำหรับหนังสือ "ผมเป็นคนข่าวกคนหนึ่ง-ก็แค่นั้น" ในการพิมพ์ครั้งที่ 2 ที่ตื่นเต้นรึบร้อนถึงขนาดนี้ประการหนึ่งเกิดจากความยินดีที่จะมีโอกาสได้เงินจากการเขียนหนังสือ เพื่อนำไปเป็นทุนในการจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอันเป็นสาธารณประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้นกว่าที่จะมีสถานะเป็น

เพียงชมรม "เรารักรถไฟ" และ ชมรม "พีระ-เจ้าดาราทอง" ซึ่งเป็นกิจการส่วนตัวของเอกชนแก่ ๆ คนหนึ่ง ไม่มีโอกาสขยับขยายทำอะไรให้ดีขึ้นตามที่ได้คิดฝันไว้มากมายก่อนที่คนคิดจะตายเพราะวัยครบร้อย

ผมจิ้มสองนิ้วลงบนแป้นพิมพ์ดีดไปพลางร้องให้น้ำตาตกในไปพลางอยู่ขณะนี้ เมื่อทวนระลึกถึงเหตุร้ายที่หน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ส่วนหนึ่งด้วยความเสียใจว่าการทำหน้าที่ "คนข่าวกคนหนึ่ง-ก็แค่นั้น" ของผมแม้จะช่วยผ่อนคลายความรุนแรงของเหตุการณ์ที่หน้าธรรมศาสตร์ในวันนั้นและป้องกันความแตกแยกของคนในชาติมิให้หนักหนาสาหัสไปกว่าที่เป็นมาแล้ว แต่ก็ไม่พอเพียงพอที่จะปิดเปาเหตุการณ์ทำนองเดียวกันป้องกันไม่ให้ขึ้นอีกได้เช่นในกรณีเหตุการณ์ "พฤษภาทมิฬ" ในอีกเพียงสิบกว่าปีให้หลัง

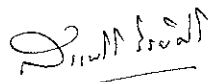
น้ำตาอีกส่วนหนึ่งที่ตกในหัวใจเกิดความรู้สึกอับอายที่มนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นคนไทยด้วยกันสามารถทำร้ายมาพันกันได้เพียงพอเพราะความขัดแย้งกันในผลประโยชน์ ผมมิได้ร้องไห้เพราะนึกถึงความหลังครั้งที่กลายเป็นคนล้มละลายเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่อย่างสมศักดิ์ศรีที่เป็นแค่คนข่าวกคนหนึ่งจนกลายเป็นคนล้มละลายต้องไปหักข้าวโพดขายอยู่ชายแดนเขมรเมื่อยี่สิบกว่าปีก่อน จนถูกมดคันไฟที่รุมกินน้ำหวานในเมล็ดข้าวโพดหันมารุมกินแขนทั้งสองข้างของผมแทนจนบวมเน่าจับไข้จนชมอยู่คนเดียวในไร่ชาป่า ผมร้องไห้เพราะเสียใจคิดว่าคงหมดโอกาสทำหน้าที่มีศักดิ์ศรีสมกับที่เป็นสื่อมวลชนคนหนึ่งมาชั่วชีวิต ผมคิดจะกรอกระดูกสันจากปิ่นซึ่งสะสมไว้มากมายก่อนขายกินหมดเพื่อกินแทนข้าวเสียสักครั้งแต่ก็ขยับยั้งไว้ได้ เมื่อเห็นแสงสีทองผ่องอำไพโผล่ขึ้นระหว่างกลางซอกเขาเสือดาวที่ตระหง่านเงื่อมอยู่เบื้องหน้า

คำว่าสีทองผ่องอำไพสำหรับผมไม่ใช่เป็นเพราะผมฝึกฝนในลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างที่ถูกล่าวทา หากเป็นสีทองผ่องอำไพเมื่อคิดได้ขึ้นมาว่าผมยังมีสิ่งที่อัดแน่นอยู่ในสมองอีกมากมายซึ่งอาจเผยแพร่ให้คนไทยได้ล่วงรู้ ประกอบวิจรรย์ญาณเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตให้แก่ตนและคนอื่น

ฟ้าสีทองเริ่มส่องอำไพไม่ใช่เมื่อผมสามารถทำให้เมืองไทยกลายเป็นคอมมิวนิสต์อย่างที่ถูกใส่ร้ายกล่าวหา หากแต่เป็นเมื่อพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ได้ปฏิวัติซ้อนขับไล่รัฐบาลที่ขว้างจตุรตถกอบกระแตงลงจากบัลลังก์อำนาจได้สำเร็จ และผมได้กลับบ้านที่เมืองหลวงอีกครั้งเพื่อได้รับอะไรต่อมิอะไรมากมาย ชับน้ำตาให้แห้งหายไปจากทั้งสองแก้มและจากหัวใจ เริ่มด้วยวันที่มือของบุคคลล้มละลายคนหนึ่งแตะกับปริญญาบัตรวารสารศาสตร์ดุสิตบัณฑิตยสถานบนพระหัตถ์ของสิ้นเกล้าเจ้าชีวิตของชาติไทยที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผมแน่ใจว่าวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2533 นั้นเป็นวันที่ผมมีโอกาสได้เกิดเป็นคนไทยคนหนึ่งใหม่ ผมจะไม่ละโอกาสอันดีนี้ ผมจะต้องทำทุกอย่างเพื่อกอบกู้ศักดิ์ศรีของคนที่เคยเป็นแค่ "คนขาวคนหนึ่ง-ก็แค่นั้น" ให้กลายเป็น "คนขาวคนหนึ่ง-ก็ไม่แค่นั้น" ผมเลิกคิดที่จะกระอกรกระสุนปืนใส่ปากเช่นที่เคยคิดขณะนอนชมด้วยพิชไซ้เดี่ยวดายอยู่ในไร่ชายแดนเขมร

ผมทราบดีเช่นปฏุชนทั้งหลายว่าวันหนึ่งในไม่ช้าลมที่เคยรวยรินจากจตุรตถกอบกระแตงจะต้องหมดสิ้น แต่ทุกนาทีที่ยังมีลมหายใจของผมงจะก้องอยู่ตลอดไปด้วยกระแสพระราชดำรัสของสิ้นเกล้าเสด็จพ่อ ร.5 ที่รับสั่งกับราชเลขาในการในพระองค์ของท่านในยามอันคับขันที่สุดของสยามประเทศเมื่อเกือบร้อยกว่าปีก่อนว่า "คนเราเกิดเมื่อไหร่ ตายเมื่อไหร่ ไม่สำคัญ สำคัญที่วาระหว่างเกิดกับตาย คนคนนั้นได้ทำอะไรบ้าง"

ผมจะระบายทุกเรื่องออกจากสมองเป็นตัวอักษรให้กับสำนักพิมพ์ "ภัครธรณ์" ต่อไปตามลำดับ เพื่อที่หากผมเป็นนักร้องผมจะสามารถร้องก้องว่า "ข้าคือคนไทย ชื่อนายสรรพลี" แต่เมื่อร้องเพลงไม่เป็นนอกจากเพลงสรรเสริญพระบารมีกับเพลงชาติ ผมจึงขออนุญาตใช้วิธีจิ้มสองนิ้วลงบนพิมพ์ดีด เริ่มต้นด้วยข้อความว่า ผมเป็นคนขาวคนหนึ่ง-ก็ไม่แค่นั้น-เพราะผมชื่อ "สรรพลี วิจารณ์"

สรรพลี วิจารณ์

กวน้ำตัวมหัพพะ

...แม้จะพลบค่ำในวันนี้ ก็ยังมีวันใหม่ ที่ฟ้าสีทองส่องอำไพรออยู่เบื้องหน้า...

บุคคลที่ไม่ยอมให้ชีวิตมีดลง โดยไม่เพ่งมองหาแสงสว่าง บุคคลที่กล้าจะลุกขึ้นยืนท่าทลายสายตาที่ซึ้งซึ้งและหวาดระแวง บุคคลที่พร้อมจะพิสูจน์ตนเอง ท่ามกลางความขลาดกลัวของเผด็จการ

เขาคือ สรรพลี วิจารณ์ นักข่าวที่วิคนแรกของเมืองไทย ที่ยึดมั่นในลัทธิจะที่ว่า

...ข่าวคือเกียรติและศักดิ์ศรี...

เขากล้าในสิ่งที่คนอื่นกลัว เขาแกร่งเกินกว่าจะอ่อนล้า

เขาคือเสาหลัก ที่เผด็จการทุกค่ายอยากกร่อนให้ผุ

สำหรับเรา...เขาคือตำนาน ที่นักข่าวทุกคนต้องเรียนรู้และเดินตาม

สำนักพิมพ์ภัครธรณ์

สารบัญ

ก่อนจะมาเป็นคนข่าว	10
ขี้ยกล้อเพื่อห่อสูแนวนหน้า	14
ประเดิมเริ่มชีวิตคนข่าว	20
เปิดประตูสู่โลกกว้าง	26
ประสบการณ์หน้าเครื่องรับวิทยุ	32
แรงดลใจให้อยากเป็นคนข่าว	38
คนข่าวต้องแน่วแน่มุ่งมั่น	44
ซึกมีแววเป็นคนข่าวสงคราม	50
แล้วก็ได้เป็นคนข่าวสงคราม	56
เสรีไทยปลายแถวจี้จอมพล	62
วางระเบิดกรมโฆษณาการ	68
เอามะพร้าวห้าวไปขายสวน	74
คนข่าวนักซิงเจอคนข่าวรัฐมนตรี	80
พากย์ซ่า ๆ หนอย ต่อยไม่ทันแล้วพี่	86
ทำข่าวถ่อไทยไปเมืองโรดี	92
คนข่าวไทยไปซุบตัวเมืองนอก	98
คนข่าวเริ่มหาตาทิพย์	104
เริ่มงาน "โทรทัศน์" ด้วย "โทรภาพ"	110
ไกลแสนไกลก็มีสิทธิ์ได้ "ตาทิพย์"	116

กีฬาตีตีที่ไหน "โทรภาพ" ไปก่อน "โทรทัศน์"	122
แล้วผมก็เป็นคนข่าวทีวีจนได้	128
อุดมการณ์เริ่มสังหารคนข่าวทีวี	134
ปลาหมอตายเพราะปากจนได้	140
"โถ นาสงสาร" คนข่าวทีวี	146
คนข่าวสงครามทีวีไม่มีสังกัด	152
ข่าวทีวี "วีรกรรมที่โปงทอ"	158
คนข่าวทีวีมีสังกัดจนได้	164
เป็นคนข่าวทีวีมี "ช่อง" อีกครั้ง	170
สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ	176
วีรบุรุษผู้ปิดทองหลังพระ	182
วินจนได้เป็นคนข่าวช่อง 3	188
คนข่าวทีวีกับบุหรีครึ่งมวน	194
คนข่าวทีวีคืนเหย้า เพื่อแม่	200
รวมใจไทยช่วยไทย	206
ข่าวสุดท้ายของคนข่าวทีวีคนแรก	212
เกิดใหม่แม้ว่าตายจนเผาแล้ว	220
ปทสรูป	226
ภาคผนวก : ประวัติผู้เขียน	230

“เฮลิคอปเตอร์พยาบาล ไทยช่วยไทย” 4 ลำ ที่คนไทยคนหนึ่งเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงจัดหาให้ช่วยชีวิตเพื่อนคนไทยในการพิทักษ์ประเทศชาติ

ข่าวสุดท้ายของ คนข่าวหัวคนแรก

ไม่รู้ชะตากรรมในภายหน้าของผม
ล่วงหน้ามาแล้วตั้งหลายเดือนก่อนหน้านี้

ผมได้รับเชิญเข้าเป็นผู้บริหารสูงสุดของ
ท.ท.ท. และไทยทีวี. ที่ผมมีส่วนก่อสร้าง
ขึ้นมากับมือตอนต้นปี 2518 สมัยที่เริ่มมี
การผันผวนอย่างหนักในสมัยประชาธิปไตยเจ้า
หม่อมคึกฤทธิ์ ได้เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีทั้ง ๆ
ที่มีเสียงหนุนในสภาแค่หยิบมือ หม่อมน้อง
ท่านเก่งเสียอย่าง อะไร ๆ ก็ทำท่าจะไปได้สวย
จนกระทั่งไม่รู้ยังงั้นนายกรัฐมนตรีเกิดสั่งยุบ
สภาต้องมีการเลือกตั้งกันใหม่

คืนวันที่มีการยุบสภาก็เป็นธรรมดาที่คนข้างทั้งหลายต้องวิ่งกันไขว่ไขว่เอาไม้ค้ำจ่อปากคนนั้นบ้างคนนี้บ้าง ถามไถ่ว่ารู้สึกยังไง แล้วจะเอาอย่างไร ซึ่งถ้าเป็นสมัยนี้ก็เป็นเรื่องธรรมดาธรรมดา ถ้าไม่ทำก็ถึงไม่ธรรมดา

แต่ทว่าเมื่อสมัยนั้นยังอยู่ในยุคประชาธิปไตย “ปากว่าตาขยิบ” พอวิทย์ ท.ท.ท. และทีวีช่อง 9 ออกข่าวสัมภาษณ์ผู้นำฝ่ายค้าน อย่างเช่นอดีต ส.ส. “ไขแสง สุกใส” เข้าเท่านั้นจะได้เรื่อง ท่านผู้รักษาการนายกฯ ยังคุมอำนาจบริหารสูงสุดโมโหโกรธา ไม่รู้ว่าถูกใครไปใส่ไฟยุเข้า สั่งการทันทีให้สำนักนายกรัฐมนตรีตั้งกรรมการสอบสวนผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ “ไทยโทรทัศน์” โดยตั้งข้อหาสงสัยไอ้หมอนี้ที่จะเป็นคอมมิวนิสต์แน่ ไม่งั้นมันจะปล่อยให้เสนอข่าวความเดือดร้อนของชาวเรือชาวสวนเป็นคั้งเป็นแควไปได้ยังไงเมื่อตอนน้ำท่วมใหญ่ที่ไม่ใช่เป็นความผิดของรัฐบาลซักกะหน่อย มีหน้าข่าวตอนนี้อย่างต้นสัมภาษณ์ ส.ส. ฝ่ายซ้ายให้ตำรัฐบาลซะอีก

ผมถูกคณะกรรมการฯ สอบสวนแทบแยช้ออนซ์แก่ แต่ก็รอดตัวไปได้หวุดหวิดเพราะท่านประกอบ จารุมณี คนที่ไปเชิญผมมาบริหารงานไทยโทรทัศน์นั่นเองเป็นผู้สรุปสำนวนว่าไอ้หมอนี้ถูกสอบสวนนี้มันไม่มีที่ท่าว่าจะเป็นคอมมิวนิสต์หรือคอมมูหน้อย หมอเป็นแค่เพียงคนเถรตรงประเภทที่ฝ่ายซ้ายขึ้นมาก็ดี ฝ่ายขวาขึ้นมาก็ไม่เลียงเพราะไม่เคยยอมเป็นข้าทาส ค่อมหัวให้ใครในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ก็แค่นั้น

แต่การยุแยงตะแคงรั่วมิได้หยุดยั้งพร้อมกับการยุติการสอบสวนทวนความของสำนักนายกรัฐมนตรี

กำลังที่มีการหาเสียงเลือกตั้งสาดโคลนใส่ป้ายชี้ให้คนอื่นกัน อุตลุดนั้นเองก็มีนักการเมืองฝ่าย “ขวาตกกระดัง” ฉวยโอกาสใช้รายการ “สนทนาประชาธิปไตย” ของทีวีช่อง 9 เป็นเวทีหาความดีใส่ตัวฯ กันสนุกไป ผมในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบจึงบอกผู้อำนวยการทีวีที่ชื่อ “ประสงค์ ละออบกัณณ” ขอให้พักรายการ “สนทนาประชาธิปไตย” ไว้สักพักได้ไหม ไว้มาสนทนากันใหม่เมื่อการเลือกตั้งผ่านไปแล้ว

ผลจากการที่ทีวีช่อง 9 ขอร้องบ๊วไว้ชั่วคราวที่จะเสนอรายการอันหมิ่นเหม่ทางการเมืองเช่นนั้นก็คือผมได้รับซองจดหมายใส่ภาพอวัยวะเพศชายมาแถมให้อี้อีที่มีอยู่แล้วอีกจุมหู

พร้อม ๆ กันนั้นผมก็ได้รับจดหมายโนติสจากทนายความสำนักย่านสะพานอรุณอมรินทร์ท่านหนึ่งแจ้งให้ทราบว่ที่กระทาศายนายหนึ่ง ลูกน้องเก่าผมตั้งแต่ครั้งทีวีช่อง 4 ไปก่อนนี้ไว้กับทีวีอีกช่องหนึ่งมาตั้งหลายปีติดกอนหนานันที่ผมได้ค้ำประกันไว้ในฐานะผู้บังคับบัญชา จนตัวเองก็ล้มแล้วนั้น บัดนี้ทีวีช่องนั้นเขาจะฟ้องแล้วละวะ เขาไม่ฟ้องลูกหนี้เขา เขาจะฟ้องคนค้ำประกันละใครจะทำไม ให้ผมไปเจรจาอะอ้วยชะดีฯ

ผมตาเหลือกตาปลิ้นแจ้นไปเจรจา แต่ผลที่ได้รับกลับเป็นการต่อรองในลักษณะที่ผมยอมไม่ได้ ผมจึงกลายเป็นจำเลยในคดีที่ถูกฟ้องว่าถ้าไม่มีเงินจ่ายแทนลูกหนี้ที่เขาไม่ฟ้องเสียดี ๆ ก็ขอให้ศาลสั่งให้ผมล้มละลายเสียหมดเรื่องหมดราว

เหตุการณ์ข้างเข้าลอคกันเหมาะเหม็งกระไรเช่นนั้น หลังจากผมถูกฟ้องได้ไม่นานก็เกิดกรณี “6 ตุลาคม”

วันที่ 5 ตุลาคม 2519 ผมไปสังเกตการณ์ที่อำเภออุ้มผาง แล้วกลับมากินข้าวเย็นกับเพื่อนที่เป็นผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนชื่อ “พลตำรวจโทองูร ทัดตานนท์” อยู่ที่อำเภอแม่สอด ได้รับรายงานทางวิทยุว่า เหตุการณ์ที่บ้านปลายจากการที่ จอมพลถนอม กิตติขจร และจอมพลประภาส จารุเสถียรกลับมาเมืองไทยทำให้เกิดเรื่องใหญ่ระหว่างการประชุมประท้วงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผมจึงดิรท้อแนบจากแม่สอดในคืนนั้นมาที่ศูนย์วิทยุราชดำริอาเขตซึ่งเป็นที่ประสานงานระหว่าง “ข่าวล้ามาเร็ว” ของทีวีช่อง 9 กับ “ข่าวล้ามาทันที” ของวิทยุ ท.ท.ท. ฟังรายงานของ “วิวัฒน์ ธีระเวช” ที่เพิ่งออกมาจากธรรมศาสตร์

แล้วผมก็ตัดสินใจทันทีว่าจะทำอะไรต่อไปทั้ง ๆ ที่รู้แน่อยู่แล้วว่าจะทำอะไรจะเกิดขึ้นแก่ตนเอง

ตั้งแต่ก่อนสว่างวันที่ 6 ตุลาคม รถบัญชาการของ "ข่าวลามาเร็ว" กับ "ข่าวลามาทันที" จอดอยู่ที่อนุสาวรีย์ทหารอาสาหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผมสั่งให้ทีวีช่อง 9 เปิดเครื่องส่งตามหน้าที่ที่ผมคนเดียวสั่งการได้ ด้วยความเชื่อมั่นว่าเป็นการทำตามหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ถูกต้อง ถ้าผลจากการนี้จะช่วยชีวิตใครสักคนให้อยู่รอดได้ ผมก็พอใจแล้ว แม้ว่าจะต้องแลกด้วยชีวิตของตนเอง จากการตัดสินใจนี้ผมไม่ตายแต่ก็เลี้ยงไม่ได้!

ตอนที่เกิดการยิงกันขึ้นและมีการใช้สื่อของฝ่ายหนึ่งถล่มทำลายอีกฝ่ายหนึ่งซุลมุนวุ่นวายไม่รู้อะไรเป็นอะไรอยู่นั้น ผมแน่ใจว่าถ้ามีสื่อมวลชนที่เป็นกลางวางตัวเป็น "หุทิพย์" และ "ดาทิพย์" ของประชาชนส่วนใหญ่ไปเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาเสนอให้สาธารณชนได้รับรู้เพื่อประกอบการใช้วิจารณญาณที่ถูกต้องน่าจะผ่อนเพลาบรรเทาความรุนแรงของเหตุการณ์และเป็นผลดีแก่ชาติบ้านเมือง

หลังสั่งเปิดส่งทีวีเป็นพิเศษ ผมคิดว่า "โกดัก สเปเชียล" ไปช่วยเก็บภาพต่าง ๆ ด้วย เพื่อเสริมกำลังช่างภาพและคนข่าวที่ไม่มีพอเพียง

ตั้งหนึ่งจะรู้สึกโดยจิตใต้สำนึกว่านี่อาจจะเป็นการถ่ายข่าวครั้งสุดท้ายในชีวิตของช่างภาพข่าวคนแรกของทีวีเมืองไทย ผมไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นตากล้องเท่านั้น ยังเป็นคนตัดต่อฟิล์มและลำดับภาพด้วยตนเองแถมอ่านข่าวเองอีกด้วยเพราะไม่มีเวลาที่จะประดิษฐ์ประดอยเขียนข่าวให้คนอื่นอ่าน นอกจากนั้นยังมีโอกาสวินิจฉัยตัดที่รุนแรงเกินเหตุไปออกเสียบ้าง

ตอนค่ำวันที่ 6 นั้น ผมได้รับโทรศัพท์จากเพื่อนร่วมรุ่นเทพศิรินทร์ชื่อ "พลตรีถาวร ช่วยประสิทธิ์" กรอกเสียงมาตามสายว่า "सरर्थ นายสังเตรียมออกข่าวสำคัญเดี๋ยวนี้ด้วย"

ข่าวสำคัญของเพื่อนนักเรียนที่ชื่อ "ตุ้" คือคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินที่ภายหลังติดตามมาด้วย "คำสั่งคณะปฏิรูปฯ" ปลดผมออกจากทุกหน้าที่ในทีวีช่อง 9 และวิทยุ ท.ท.ท. พร้อมกับบรรดพวกอีก 4 คน" ซึ่งบางคนไม่รู้โอ้โหน้อไหนอะไรในในการทำงานของผมเลย

ผมกับบรรดพวกหนึ่งล้อมวงกันกินเหล้าไม่สนใจเพราะรู้ล่วงหน้ามาตั้งนานแล้วว่ายังไง ก็ไม่รอดสั้นตอนแน่

รู้มาตั้งแต่ถูกสั่งสอบสวนหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์

รู้มาตั้งแต่สั่งระงับรายการ "สนทนาประชาธิปไตย"

รู้มาตั้งแต่โดนตำตามสายและรับบัตรสนัณฑ์เป็นปีก ๆ

คอลัมน์นิสต์ชื่อดังทางริตโตเปิดฉากตำผมอย่างไม่เลี้ยงบนหน้ากระดาษเพื่อนหมึกของเขาเช่นว่า

"ไทยช่วยไทยไปเยี่ยมฐานทหารวันไหน รุ่งขึ้น ผกค. เข้าตีทุกที"

"หัวหน้าคณะไทยช่วยไทยชนเงินเป็นล้าน ๆ ไปฝากที่ฮ่องกง" ฯลฯ

ที่ร้ายกาจที่สุดก็คือมีนักพนักวิทยุบางคนไปขุดค้นรู้ชื่อพ่อผมมาได้ยังไงไม่รู้ เลยเกิดด่ากราดไปถึงบุพการีที่เคยเป็นถึงราชเลขานุการในองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นราชปลัดทูลฉลองของกระทรวงมหาดไทย และเป็นผู้ได้รับพระราชทานดาบอาญาสิทธิ์ตัดหัวคนได้ในฐานะอุปราชโดยแสดงความพิศวงว่าท่านเลี้ยงลูกยังไงถึงปล่อยให้ เป็นคอมมิวนิสต์?

เรื่องงานเรื่องการอะไรก็จบกันไปแล้วแต่เรื่องคดีความยังค้างคาอยู่ ผมวิ่งไปหาทนายความชื่อดังที่สุดคนหนึ่งของยุคซึ่งเคยเป็นทนายความประจำรัฐวิสาหกิจที่ผมบริหารอยู่ด้วย บอกว่าช่วยผมทีเพราะท่านก็เป็นรุ่นพี่ที่เคยเรียนโรงเรียนเดียวกันมา

ผมหวังว่าจะได้รับตอบยืนยันเอาอะไรเอากันที่ช่วยเต็มที่ แต่คำตอบที่ได้กลายเป็นว่า “คุณเอาคอปชั่นพาดบนเขียนเอง พอเขาฟันฉับลง มา มาร้องให้ผมช่วย ผมจะช่วยให้ยังไง”

ฉันไปหาทนายความชื่อดังอันดับที่สอง ท่านตอบอย่างเย็นชาว่า “ไม่ว่างไม่ว่างจิงจิง” แต่ผมมารู้ตอนหลังว่าท่านบอกว่า “ผมไม่เคยว่าความให้คอมมิวนิสต์”

คุณประสงค์ ละออปักฉิม พาไปหาทนายความระดับกระจอกบนร้านขายรถเก๋ย่านวิสุทธิกษัตริย์ หมอนั่นยื่นมือมารับเงินก้อนกระจุยหลิวจากมือผมแล้วก็รับว่าความให้ แต่ต่อมาไปงาบเงินก้อนใหญ่ของใครอย่าให้เซต ผมจึงเข้าตาจน

ตอนใกล้จะสิ้นปี 2519 ศาลนัดไต่สวนคดีที่ผมเป็นจำเลย ถูกฟ้องอย่างไร ทนายจำเลยได้รับหมายศาลแล้วทำเฉยชะอย่างนั้นใครจะทำไม ศาลท่านก็กำลังเร่งสะงาศคดีทั้งหลายให้เสร็จ ๆ ก่อนสิ้นปี พอฝ่ายจำเลยไม่มีใครไปศาลแม้กระทั่งทนาย ท่านก็ถือหลักฐานตามที่โจทก์ยื่นฟ้องตัดสินฉับ สั่งให้ผมเป็นบุคคลล้มละลายในคดีที่ผมไม่รู้ไม่ชี้ ไม่ได้เป็นคนก่อหนี้ แต่ดันไปค้าประกันเพราะความรักลูกน้อง

ตอนที่คณะปฏิรูปฯ สั่งปลดผมนั้นได้มีคำสั่งให้อายัดทรัพย์สินทั้งสิ้นที่มีชื่อผมมีเอี่ยวเกี่ยวอยู่ด้วยรวมทั้งในบัญชี “ไทยช่วยไทย” และบัญชี “เฮลิคอปเตอร์พยาบาลไทยช่วยไทย” ซึ่งเป็นเงินฝากประจำ และผมเป็นผู้มีสิทธิส่งจ่ายได้ร่วมกับ ผอ.ทิวช่อง 9 คือคุณประสงค์ ละออปักฉิม แถมยังสั่งอายัดไปถึงบัญชีของลูกเมียผมด้วย คำสั่งอายัดทรัพย์สินของผมนี้ยกเลิกในเวลาต่อมา แต่ก็เป็นเวลาภายหลังจากที่ศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลายเรียบร้อยแล้ว

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ผมได้บทเรียนที่มีค่าหลายอย่าง อย่างเช่นในวันหนึ่งผมหน้าด้านเขียนเช็คในบัญชีส่วนตัวเป็นเงินแค่พันบาทให้ลูกน้องถือไปหาธนาคารย่านบางลำพูพร้อมกับนามบัตรที่เขียนว่า

“เรียน ท่านผู้จัดการที่เคารพ ผมไม่มีเงินจริง ๆ ขอเบิกเงินจากบัญชีส่วนตัวสักพันบาทจะขอบคุณมาก”

ตอนที่ไปใหญ่อยู่ในทีวีที่อยู่ปากตรงข้าม เพื่อนชื่อ “ส. อาสนจินดา” ขอของไปเยี่ยมทหารชายแดนพຽ່ງนี้ ตอนนั้นแบงก์ก็ปิดแล้ว ผมเขียนนามบัตรใบเดียวถึงผู้จัดการธนาคาร ประเดี๋ยวเดียวก็ได้เงินแสนใส่ซองกลับมาพร้อมกับโน้ตว่า “พຽ່ງนี้ท่านช่วยเขียนเช็คส่งจ่ายให้ผมด้วย”

แต่ถึงตอนนี้ที่ลูกเมียผมไม่มีข้าวจะกรอกหม้อ โน้ตสั้น ๆ ที่ได้กลับมาจากธนาคารเดี๋ยวก็นมีข้อความว่า “เสียใจ คณะปฏิรูปฯ ยังไม่ได้สั่งถอนอายุบัญชีของคุณ”

สรรพสิริรับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากพระหัตถ์

เกิดขึ้น แม้ว่าตาของนพเภาแก้ว

ภายหลังจากเหตุการณ์ "6 ตุลาฯ" พอรับทราบคำพิพากษาคดีที่มีหลักฐานข้างเดียว จากโจทก์เรียบร้อยแล้วผมก็ไปให้ หลวงลุง ที่ระยองโกนหัวเข้าวัดล้างชวยจากถูกสังคมน รังแกเสียพักใหญ่ ก่อนไปทำไร่อยู่ที่ปะดง ชายแดนจันทบุรี เขตอำเภอโป่งน้ำร้อนที่ตอน นั้นนอนฟังเสียงปืนใหญ่จากชายแดนใต้เพลินดี

ก็ไม่ได้เป็น "เถ้าแก่" อย่างที่ชาวบ้าน ไกลเคียงเขาเรียกขาน เป็นแต่ว่าหลานเขยชื่อนายช่างโกมล ภิญโญสุชี ไปจับจองที่ไวนิดหน่อย

ไม่ยากปล่อยให้ให้ถูกรกเปล่า ๆ จึงชักชวนคุณอาที่เป็นคนชาวโมษณา มาใช้ชีวิตให้ไปใช้ชีวิตที่ยังเหลือนิดหน่อยเป็นชาวไร่ชาวนาหน้าหลังคม

ไม่ได้ให้ที่ทำงานกันตายอย่างเดียว นายช่างโกมลยังส่งเสียด้วยเงินอีกเดือนละสองพันห้า ที่ผมปลูกปลาล้ำเต็มความสามารถที่จะทำให้มันงอกเป็นข้าวโพดเป็นฝ้าย เป็นไม้ยืนต้นอย่างมะม่วงและยาง แต่ก็ไม่ค่อยได้ผล เพราะไม่มีแรงไม่มีฝีมือทำได้เอง ต้องยืมจุมกคนอื่นเขาหายใจ ลงเงินไปเท่าไรก็หายไปโนดินหมดแถมวันดีคืนดี ยังมีไฟปามาช่วยทำให้หายเร็วขึ้น

ระหว่างนอนเลียแผลอยู่ที่ปะตงผมได้ทั้งข่าวดีและข่าวร้ายจากทางบ้าน ข่าวร้ายที่มีได้ร้ายสำหรับผมก็มีเช่นว่าคนที่เกี่ยวข้องในการยึดยึดชะตาร้ายให้แก่ชีวิตผม เกิดมีอันต้องล้มหายตายจากไปเกือบหมดสิ้น ก็สิ้นเรื่องสิ้นราวกันแค่นี้ ไม่มีอะไรต้องเจ็บช้ำน้ำใจกันต่อไป

ส่วนที่เป็นข่าวดีสำหรับตัวเองก็พอมิ อย่างได้ข่าวว่าเขาสอบสวนทวนความผมเรียบร้อยแล้ว ไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับคอมมิวนิสต์หรือคอมมูน้อย เรื่องทุจริตคิดมิชอบเงิน ๆ ทอง ๆ อะไรก็ไม่มี เงินในบัญชี “ไทยช่วยไทย” ก็ยังอยู่ครบถ้วน เบ็ดเสร็จ 9,652,023.75 บาท ซึ่งไม่ใช่เงินน้อย ๆ แต่ก็ไม่มากพอที่จะซื้อ “เฮลิคอปเตอร์พยาบาลไทยช่วยไทย” ได้ตามที่ฝันเอาไว้ กองบัญชาการทหารสูงสุดจึงขอให้ผมไปกรุงเทพฯ เพื่อปรึกษาหารือว่าจะเอาอย่างไรกันดี

ในที่สุดก็เป็นอันตกลงกันได้ให้มอบเงินจำนวนนี้ทั้งสิ้นแก่กองบัญชาการทหารสูงสุดเพื่อเอาไปเป็นค่าใช้จ่ายในการตัดแปลงเฮลิคอปเตอร์ของทหาร 4 ลำให้เป็นเฮลิคอปเตอร์พยาบาล มีเตียงนอนและเครื่องมือรักษาพยาบาลช่วยชีวิตก่อนส่งถึงโรงพยาบาลครบครัน

บุคคลล้มละลายชื่อ นายสรรพลี วิจารณ์ เป็นคนขึ้นยื่นแทนกล่าวมอบเฮลิคอปเตอร์พยาบาลไทยช่วยไทย 4 ลำ ให้แก่พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ในพิธีการซึ่งจัดขึ้นอย่างสมเกียรติในสนามหน้ากองบัญชาการทหารสูงสุด สนามเสือป่า เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2521

หลังจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดกล่าวรับมอบแล้วก็กล่าวและทำพิธีมอบต่อให้แก่ผู้บัญชาการทหารบกคือ พลเอกเสริม ณ นคร นำไปใช้ในการช่วยชีวิตทหารตำรวจเจ้าหน้าที่ผู้พลีเลือดเนื้อเพื่อประเทศชาติต่อไป

ผมยอมรับเกียรติให้ชาวบ้านย่านเขาสอยดาวเรียกว่า “เจ้าแก่” อยู่ได้เกือบ 7 ปี หลายเขยก็หมดเงินสนับสนุน คิดจะขายไร่ ผมก็ต้องขมซานกลับมาตายรังอาศัยอยู่กับลูกที่กรุงเทพฯ

ผมขายของเก่าเอาเงินมาใช้กินอยู่ได้พักเดียวก็สิ้นเนื้อประดาตัวโดยพถุติภัยหลังจากที่เป็นบุคคลล้มละลายโดยนิตินัยที่เจ้าหน้าที่ไม่เคยสนใจอยู่หลายปี กำลังบ่นกับเมียว่าอยากยิงตัวตายเสียให้หมดเรื่องหมดราวแต่ปืนผาหน้าไม้ที่ละสมไว้ก็ขายกินหมดแล้ว ไม่รู้จะยิงตัวตายได้ยังไงก็พอดีได้รับโทรศัพท์จากคนที่ไม่เคยรู้จักแนะนำตัวเองว่าชื่อ “จุมพล รอดคำดี” เป็นอาจารย์สอนหนังสืออยู่ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอกเสียงตามสายบอกว่าคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ อยากให้ผมไปช่วยสอนวิชาการด้านข่าวโทรทัศน์ให้หน่อยได้มั๊ย

ผมเลิกคิดฆ่าตัวตายมาตั้งแต่บัดนั้น คนตายแล้วจะไปเป็นอาจารย์สอนหนังสือหนังหาระดับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ยังไง

พบอาจารย์จุมพลในการล้มมนาวาด้วยเรื่องวิทยุและโทรทัศน์เกือบสิบปี ต่อมาผมถามอาจารย์จุมพลว่าเรื่องอะไรถึงได้นึกถึงผม อาจารย์จุมพลตอบสั้น ๆ “ผมเสียตายครับ”

การได้เข้าเป็นอาจารย์สอนหนังสือระดับมหาวิทยาลัยเริ่มที่จุฬาฯ แล้วก็ตามด้วยมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เป็นการชุบชีวิตคนที่ตายแล้วให้ลุกขึ้นมาใหม่ มิใช่ประโยชน์แก่ตนเองอย่างเดียว

บ้านผมที่ชอยหลังสวนเมื่อก่อนเกิดเหตุใหญ่ถูกขายทอดตลาดไปให้นักธุรกิจคนหนึ่งซื้อเอาไว้ ไม่ใช่เพราะอยากได้บ้านหลังกระจิวหวัดแต่เพราะสงสาร พอรู้ว่าผมเซซังกลับมาอยู่กรุงเทพฯ นักธุรกิจท่านนั้นก็ส่งนายชื่อ “คณิต พันธรักษ์” บุ๊กบ้นมาถึงบ้านลูกชายที่ล้มมารในคืนหนึ่งเพื่อถามไถ่ว่าผมมีหนี้สินอยู่เท่าไรจึงถูกฟ้องล้มละลาย

พอได้ทราบจากปากของทนายคุณศว่าหน้าที่ทำให้ผมล้มละลายโดยมิได้เป็นผู้ก่อนนั้นรวมทั้งดอกเบี้ยด้วยก็ล้านกว่า ๆ นักธุรกิจใหญ่ก็ตบอผางสั่งเขียนเช็คเงินล้านกว่าส่งมาให้ผมทันที

คุณก็ท่ายถูกใช้มัย คนอย่างผมจะยอมรับได้ยังไง ผมแจ้นไปหา นักธุรกิจท่านนั้นทันทีเพื่อขอบคุณแต่บอกว่ารับไม่ได้เพราะผมมิได้เป็นหนี้เงิน แต่เป็นหนี้ความยุติธรรม เงินไม่อาจกู้ศักดิ์ศรีที่ผมเสียไปให้กลับคืนมาได้เพียงลำพัง

“ยังงั้นก็ไม่เป็นไร ท่านอาจารย์ช่วยมาเป็นที่ปรึกษาประจำสัปดาห์ ให้ผมหน่อยก็แล้วกัน”

คนที่พูดประโยคนั้นเป็นนักธุรกิจใหญ่ในสมัยนั้นชื่อ “สุพจน์ เดชสกุลธร” นายห้างใหญ่ของ “บริษัทเงินทุนเยาวราช” ที่โด่งดัง ซึ่งช่วยต่อชีวิตผมให้อีกหนึ่งปี

เมื่อมีเงินพอเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้เพียงไม่อดตาย ผมก็ตั้งปณิธานว่าต่อแต่นี้ไปในชีวิตที่เหลือไม่ว่าจะช้านานหรือสั้นแค่ไหน ผมจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าเหตุร้ายทั้งหลายที่ผมเผชิญมาตลอดชีวิตนั้น บางเรื่อง บางกรณี ผมอาจจะเป็นคนพลาด แต่มิได้เป็นคนผิดนั้นแน่นอน ผมยอมเป็นคนโง่ได้ แต่จะไม่ยอมเป็นคนเลวในชีวิต

แผ่นดินกลบหน้าผมมาเกือบสิบปีจะต้องถูกขุดคุ้ยออกไป มิใช่ด้วยมือของผมเอง แต่จะต้องด้วยฝีมือของผู้อื่นที่มีความเป็นธรรมในหัวใจ ไม่ยอมปล่อยให้คนที่ประกอบกรรมทำความดีต้องเลือนลางดับสิ้นไปในฐานะเพียง “ขยะสังคม”

ผมจะเริ่มต้นทำสิ่งที่ผมอยากให้คนอื่นทำกับผมด้วยการที่ผมทำ เช่นเดียวกันให้กับคนอื่นและสิ่งอื่น

ผมเริ่มต้นด้วยการขุดค้น “คนดีที่ไทยลืม” ขึ้นมาเขียนเรื่องราว กล่าวขวัญถึง เริ่มด้วยเรื่องราวของ “พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าพิระพงศ์ ภาณุเดช” ผู้ทรงมีคุณูปการแก่ชาติไทยในด้านการกีฬาและการบิน เรื่องราวแห่งความอาภัพของนักมวยไทยที่ได้เป็นแชมป์โลกคนแรก “โผน กิ่งเพชร”

ชีวิตผาดโผนของคนไทยคนแรกที่ประกาศศักดาว่าจะบินเดี่ยวข้ามมหาสมุทรแปซิฟิกคือ “นายเลื่อน พงษ์โสภณ” ฯลฯ

แม้แต่เกียรติภูมิของสิ่งที่ไม่มีชีวิต ผมก็มีได้ละแ้วนที่จะค้นคว้า หามาขีดเขียนเล่าสู่กันฟังให้เป็นความภาคภูมิใจของคนไทยทั้งชาติ อย่างเช่นเกียรติภูมิของการรถไฟในยุคสมัยที่การขนส่งมวลชนสาธารณะอย่างแรกในเมืองไทยกำลังตกต่ำถึงที่สุด อย่างเช่นการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ “พลับพลาที่ประทับรถไฟบางปะอิน” ซึ่งมีหลายอย่างหลายประการที่คนทั่วไปยังไม่ประจักษ์ ฯลฯ

ผมพยายามขุดค้นคนดีและของดีขึ้นมาให้ปรากฏเป็นที่ยกย่องของคนทั้งปวงโดยมิได้สนใจใฝ่ในเรื่องของตนเองแม้แต่น้อย แต่ก็ได้เกิดอาานิสงส์ขึ้นเองอย่างน่าอัศจรรย์

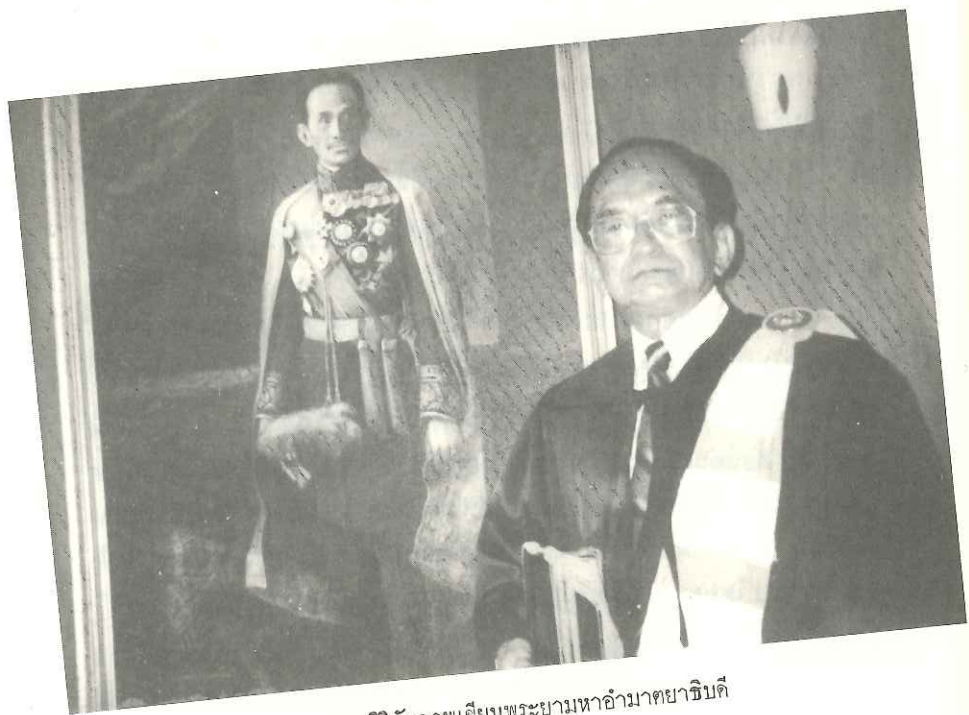
ผมได้รับยกย่องสุดโต่งอย่างไม่เคยคิดว่าจะมีชีวิตยืนยาวพอที่จะได้รับแต่ไม่มีเกียรติใดที่ผมภาคภูมิใจเท่ากับที่ได้รับพระราชทานปริญญา “วารสารศาสตร์ดุสิตบัณฑิต” ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตั้งแต่ระเห็จระเหินไปทำไร่อยู่ชายแดนจนถึงวาระที่ปริญญาอันสูงส่งผ่านจากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้มีอันสิ้นระริกของผม เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2533 นั้น โดยนิตินัย ผมยังอยู่ในฐานะของ “บุคคลล้มละลาย” โดยตลอด แต่หลังจากนั้นไม่นานข้าก็ครบกำหนดตามกาลเวลาที่ผมจะได้เป็นไทแก่ตัว

ผมทราบดีว่าหลายคนรู้เรื่องราวของผมดีโดยเฉพาะผู้บริหารงานทีวีที่เคยเป็นโจทย์ฟ้องผมเมื่อเกือบยี่สิบปีที่แล้ว แต่ไม่เคยติดตามทวงถามหน้าที่ท่านมีสิทธิ์ หากมโนธรรมในใจมิได้ห้ามท่านตลอดมา ผมคิดว่าคนทั้งหลายรู้ดีว่าความจริงในเรื่องนี้มีสาเหตุอย่างไร

ท่านได้มีส่วนช่วยให้ผมรอดพ้นจากความเป็นแค่ “ขยะสังคม” ไปจนแผ่นดินกลบหน้า ขอขอบคุณ

Sumrit

สวรรคตวิโรจน์ภาพเขียนพระยามหาอำมาตยาธิบดี

บทสรุป

ผมพยายามอยู่นานที่จะเขียนบทสรุปของ
“ผมเป็นคนข่าวกคนหนึ่ง ก็แค่นั้น” แต่ยังไม่สำเร็จ
จนกระทั่งได้เห็นบทความในหน้าวารสารฉบับหนึ่ง
ซึ่งผมประทับใจมาก แม้ว่าจะมีความคลาดเคลื่อน
อยู่บ้าง เช่น การสะกดชื่อเสียงเรียงนามที่ไม่เข้ากับ
ใครของผม

ผมจึงขออนุญาตนำบทความนั้นมาใช้เป็น
บทสรุปของผมดังต่อไปนี้

คน...สังคม

ในห้วงเวลาที่ไม่เคยหยุดเดิน

ช่างภาพ... นักเขียน... ผู้บุกเบิกการ
โฆษณาด้วยการ์ตูน... ผู้พัฒนาโทรทัศน์ไทย

...บุคคล ล้มละลาย

ดอกเตอร์สรรพสิทธิ์ วิริยะศิริ

คนสังคมฉบับนี้เวลาของท่านยังมีเหลือที่จะทุ่มเทให้สังคมทุกรูปแบบ.. ด้วยมันสมองที่ปราดเปรื่องเฉียบคมท่านได้สร้างปรากฏการณ์อันดั่งบันทึกเป็นประวัติศาสตร์... ถ้าเป็นละครแห่งชีวิตก็เป็นบทชีวิตที่พลิกผันเหลือ และเป็นฉากที่ต้องตัดภาพกลับไปมาจนอาจจะกล่าวได้ว่าชีวิตของท่านดำเนินเรื่องไปยิ่งกว่าละคร

สาส์นไซโกขอสรรเสริญบุตรชายของพระยามหาอำมาตยาธิบดีกับนางนาฏ วิจารณ์ ที่เกิดมาเพื่อเป็นผู้รักษาความถูกต้องทั้งหมด ท่านจบ ม.8 จากเทพศิรินทร์, ม.9 จากอำนวยการศิลป์, การบัญชี จาก ม.ธรรมศาสตร์, นิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์, ประกาศนียบัตรวิชาช่างภาพ สถาบันนิวยอร์ก อินสตีติวออฟโฟโตกราฟี นิวยอร์ก รวมทั้งศึกษาและดูงานวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ที่นิวยอร์กอีก 2 ปีครึ่ง

ท่านเริ่มรับราชการเมื่อปี 2484 โดยเป็นพนักงานข่าวต่างประเทศอยู่กรมโฆษณาการ อีก 5 ปีต่อมาเป็นหัวหน้าแผนกสื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ และในปี 2496 ก็ได้เป็นหัวหน้าแผนกวิทยุโทรภาพ กรมประชาสัมพันธ์ จนกระทั่งถูกยึดตัวไปเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวและหัวหน้าฝ่ายช่างภาพวิทยุ ท.ท. และไทยทีวีช่อง 4 ของรัฐวิสาหกิจ บริษัท ไทยทัศน์ จำกัด ในปี 2500 ท่านถูกปลดกลางอากาศจากไทยทีวีช่อง 4 จึงลาออกจากราชการ

แล้วท่านก็หันเหแนวทางชีวิตดำเนินธุรกิจโฆษณาโดยตั้งสำนักงาน "สรรพสิริ" สร้างภาพยนตร์การ์ตูนชุด "หนูหล่อ" ที่หลายท่านคงยังจำกันได้ เป็นงานโฆษณาชุดบุกเบิกและฉีกแนว

แล้วอีกท่านอีกเหมือนกัน ได้ตั้งสถานีโทรทัศน์วงจรมืด "แอร์พอร์ตทีวี" ที่ดอนเมือง และเป็นหนึ่งในผู้ร่วมโครงการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และได้ปฏิบัติในฐานะหัวหน้าฝ่ายข่าวช่อง 3 จนลาออกในปี 2514

อีกครั้งหนึ่งในปี 2518 ท่านได้รับเชิญเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด และในปีนั้นเองท่านได้รับรางวัลสังข์เงินสาขาโทรทัศน์ เป็นคนแรกเพียงปีเดียวที่ท่านถูกปลดกลางอากาศอีกเป็นครั้งที่ 2 ของชีวิต นับเป็นช่วงวิกฤตจากกรณี 6 ตุลาฯ 19 ท่านต้องระหกระเหินหนีไปทำไร่

ที่อำเภอโป่งน้ำร้อน พร้อมทั้งยึดเครื่องมือเครื่องหาหินทุกอย่างทั้งกล้องถ่ายภาพยนตร์ กล้องถ่ายภาพนิ่ง ทรัพย์สินที่มีค่าทุกอย่าง แล้วประกาศให้เป็นบุคคลล้มละลาย โหดร้ายเหลือเกินกับความจริงที่ท่านบันทึกเป็นภาพเคลื่อนไหวและรายงานตามความเป็นจริงว่าใครกันแน่ที่ใช้กำลังและอำนาจอย่างผิดวิธี...นั่นคือ สิ่งตอบแทนที่ท่านได้รับ

ท้องฟ้าเริ่มแจ่มใสอีกครั้ง ในปี 2528 ท่านได้ถูกรับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษในหลายสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับเชิญเป็นกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5, ช่อง 7

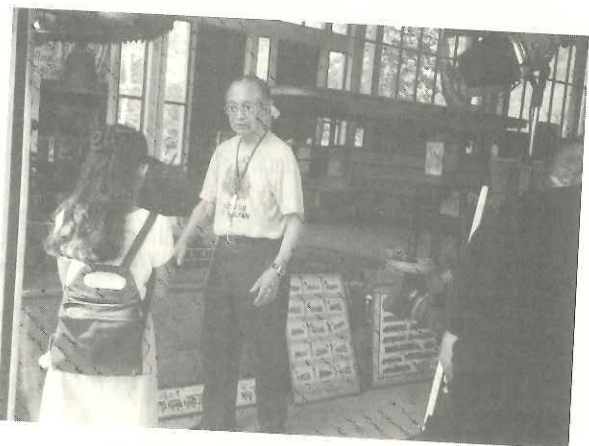
ภารกิจของท่านมากมายเกินกว่าวัย 74 ปีของท่านทั้งที่ผ่านพ้นไปด้วยความเหนื่อยอ่อนและที่จะต้องปฏิบัติ เกียรติภูมิของท่านที่สาส์นไซโกขออนุญาตนำมาลงเพื่อเป็นเกียรติประวัติในฐานะคนของสังคมก็คือ เป็นนายกสมาคมนักศึกษาเก่าคณะบัญชี ม.ธรรมศาสตร์, นายกสมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย, นายกสมาคมโฆษณารัฐกิจแห่งประเทศไทย, หัวหน้าคณะไทยช่วยไทย จัดหาเฮลิคอปเตอร์พยาบาลให้กองทัพบก 4 ลำ, อุปนายกสมาคมกีฬาแข่งรถแห่งประเทศไทย และที่สำคัญท่านเป็นผู้ที่พยายามบันทึกและรวบรวมประวัติรถไฟไทย รวมถึงภาพยนตร์ของไทยโดยมีศูนย์จัดแสดงอยู่บริเวณด้านเหนือสวนจตุจักร โดยสิ่งที่ท่านทุ่มเทเป็นพิเศษก็คือ การขุดคุ้ยและเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อให้ทุกคนได้ทราบและร่วมภูมิใจในตัวขององค์พระ ผู้สร้างชื่อเสียงของเมืองไทยให้กระฉ่อนโลก

ในทำนองเดียวกับเหตุการณ์ข้างต้น สาส์นไซโกก็ขอขุดคุ้ยทุกเลี้ยวชีวิตของท่านเพื่อประกาศให้ทุกคนได้รู้จักช่างภาพข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยมมือรางวัล เหมาะสมเหลือเกินกับวารสารศาสตร์ดุขุภัณฑ์กิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และรางวัล "จวีวรรณ" ผู้บุกเบิกการโฆษณาและล่าสุดเมื่อ 24 มิถุนายน 2536 กับรางวัล "ผู้บุกเบิกและพัฒนาโทรทัศน์ไทย" ผู้ที่ชื่อ... สรรพสิริ วิจารณ์...คนของสังคมผู้ทุ่มเท

สรรรพสิริ กับกล้องที่ใช้ถ่ายการ์ตูน "หนูหูล้อ"

หอเกียรติภูมิยานยนต์ของสรรรพสิริ ที่สวนจตุจักร มีชาวต่างประเทศและคนไทยไปชมมากมาย

ลาดพนวก วีระวัตต์ผู้เขียน

ผมมีชื่อคิดว่าไม่ซ้ำกับใครว่า สรรพสิริ วีระศิริ ชื่อนี้พ่อเป็นผู้ตั้งให้มีความหมายว่าเป็นผู้มีมงคลในทุกสิ่งด้วยวิริยะอุตสาหะ คงจะต้องการให้ผมดำเนินรอยตามพ่อซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายจีนชื่อ "เส็ง" ก่อนที่จะได้รับพระราชทานนามสกุลจากรัชกาลที่ 6 ว่า "วีระศิริ" ซึ่งแปลว่าเป็นผู้มีความอุตสาหะพากเพียร จนเกิดความเป็นมงคล

ผมเกิดเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2463 ที่บ้านพ่อเชิงสะพานยศเส อำเภอป้อมปราบฯ จังหวัดพระนคร พ่อผมเริ่มรับราชการในรัชกาลที่ 5 เป็นผู้บุกเบิกด้านการสำรวจและทำแผนที่ เป็นผู้จัดทำแผนที่ราชอาณาจักรสยามเป็นคนแรก และเดินทางไปทั่วประเทศเพื่อปักหลักเขตประเทศสยาม เคยเดินทางไปเจรจาปัญหาชายแดนกับต่างประเทศหลายครั้ง จนครั้งสุดท้ายในสมัยรัชกาลที่ 9 ก่อนกลับมาและถึงอนิจกรรม พ่อผมเคยเป็นราชเลขาธุการในพระองค์และผู้จดหมายเหตุการเสด็จพระราชดำเนินประพาสยุโรปครั้งแรกของรัชกาลที่ 5 ในปี ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ขณะมีราชทินนามว่า "พระยาสุภะดีพจนกร" ต่อมาเมื่อเป็น "พระยาศรีสหเทพ" ได้เป็นผู้ทดลองให้มีการรับส่งวิทยุโทรเลขขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชปรารภนาให้ใช้เป็นการสื่อสารระแวงระวังการรุกรานที่อาจจะมิขึ้น

จากปากอ่าวสยาม เช่นที่เกิดขึ้นใน ร.ศ. 112 ต่อมาในปี พ.ศ. 2447 ทรงพระราชกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นผู้บัญชาการกรมไปรษณีย์โทรเลข คนแรกก่อนย้ายไปรับราชการในกระทรวงมหาดไทยได้เป็นราชปลัดทูลฉลอง คนแรกและคนเดียวของกระทรวงมหาดไทย เป็นอุปราชภาคตะวันตกเพื่อจัดการกับปัญหาชายแดนพม่า เป็นผู้รังเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยจนต่อมาในรัชกาลที่ 6 ขณะเป็นพระยามหาอำมาตยาธิบดีได้รับราชการตำแหน่งสุดท้ายเป็นองคมนตรีก่อนที่จะเกษียณอายุราชการในต้นรัชกาลที่ 6 และทำธุรกิจส่วนตัวตั้งยานยนต์เข้ามาจำหน่ายเป็นของคนไทยเป็นบริษัทแรก ชื่อบริษัท "ลิริ" ขณะนั้นผมอายุได้ห้าหกปีคลุกคลีอยู่ในอุ้งรถยนต์และจักรยานยนต์จึงเกิดความรักยานยนต์ขึ้นในจิตได้สำนึก

แม่ผมชื่อนาง วิริยศิริ ไม่ได้เป็นคุณหญิงเพราะเป็นอนุภรรยา ซึ่งมีลูก 4 คน เป็นผู้ชาย 3 หญิง 1 ทุกคนชอบเรื่องยานยนต์ รัก และมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกิจการยานยนต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนสุดท้ายชื่อ สรรพลิริ

ตอนที่ผมเกิด บ้านพ่อผมซึ่งมีอาณาเขตตั้งแต่ตรงข้ามตลาดโบ๊เบ๊ ไปจนจรดโรงพยาบาลหัวเฉียวในปัจจุบัน ซึ่งยังมีตรอกชื่อ "พระยามหาอำมาตย์" เป็นหลักฐานอยู่นั้น เป็นที่มั่วสุมของบรรดานักเขียน นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ อย่างเช่น "มาลัย ชูพินิจ" "กุหลาบ สายประดิษฐ์" "โชติ แพร่พันธุ์" "สด กุระมะโรหิต" "อบ ไชยวสุ" และ "เนเวียง เสวตทัต" เป็นต้น ผมจึงมีโอกาสได้ส่องถ่ายความรักในการขีด ๆ เขียน ๆ และการสื่อสารมวลชนจากท่านเหล่านั้นมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กกระเป๋ยก และพยายามเจริญรอยตามตลอดมาจนทุกวันนี้

เนื่องจากเป็นลูกเมียน้อยมีปัญหาทางจิตใจทำให้ผมเกิดความรู้สึกปรารถนาอย่างรุนแรงที่จะทำตนให้เป็นคนมีคุณค่าสมกับที่พี่สาวชื่อ อนงนาฏ วิริยศิริ ซึ่งเป็นเลขานุการของพ่อเล่าให้ฟังว่า ในหลวงรัชกาลที่ 5 เคยทรงมีปรารถนากับพ่อว่า "คนเราเกิดมา เกิดเมื่อไหร่ ตายเมื่อไหร่ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ว่าระหว่างเกิดกับตายคนคนนั้นได้ทำอะไรบ้าง" และทรงมีพระราชปรารถนาจะให้ทุกคนเป็น "คนไทยนี้เก่ง" เพื่อรักษาความเป็นไทไว้ได้

ในขณะที่สยามกำลังถูกคุกคามอย่างหนักจากประเทศนักล่าอาณานิคม ตะวันตก ซึ่งทำให้ทุกประเทศเพื่อนบ้านในย่านนี้เป็นเมืองขึ้นของต่างชาติไป ล้วนแล้ว ผมเข้าเรียนหนังสือที่โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์ตั้งแต่ประถมปีที่ 1 ถึงประถมปีที่ 3 โดยได้รับทุนเล่าเรียนหลวงในฐานะที่เรียนเก่ง ซึ่งต้องไม่สอบตกจนกระทั่งจบชั้นมัธยมปีที่ 8 ที่โรงเรียนมัธยมวัดเทพศิรินทร์ ในปี 2479 และเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ในวิชาการบัญชีชั้นสูง พร้อมกับเข้าทำงานเป็นคนข่าวต่างประเทศที่กรมโฆษณาการในปี 2484 ต่อมาได้เปลี่ยนไปเรียนกฎหมายพร้อม ๆ กับที่เข้ารับราชการจนได้เป็นข้าราชการชั้นตรี และได้รับอนุปริญญาทางนิติศาสตร์ ขณะนั้นเป็นเวลาระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 กำลังรุนแรงและได้ภรรยาชื่อ จิตรา พงสภิตย์ ซึ่งเป็นข้าราชการตำแหน่งศิลปินในกรมเดียวกันและมีบุตรด้วยกัน ประกอบกับผมได้เลื่อนชั้นเป็นหัวหน้าแผนกปาฐกถาจึงเลิกเรียน และต่อมาได้ทำงานเป็นหัวหน้าแผนกสื่อข่าวก่อนที่จะได้เป็นคนไทยคนแรกที่ได้ไปศึกษาและดูงานวิทยุโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกาในปี 2493 พร้อมกับได้ทำงานเป็นผู้ประกาศสถานีวิทยุกระจายเสียง "เสียงจากอเมริกา" และ สถานีวิทยุกระจายเสียง "เสียงสหประชาชาติ" ด้วย ระหว่างนั้นผมได้เข้าเรียนวิชาถ่ายภาพที่ New York Institute of Photography เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะทำงานด้านวิทยุโทรทัศน์ต่อไป

ผมไปอยู่นิวยอร์กได้สักปี กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ก็ อารีให้ทุนจิตราภรรยาผมหัว "สิบสรรพ์" ลูกชายคนโตวัยสี่ขวบตามไปอยู่ด้วย ผมจึงต้องย้ายที่พักจากโรงแรมในเมืองแมนฮัตตันไปเช่าพาร์ตเมนต์อยู่เลขที่ 143/23 Barclay Ave. Flushing, Long Island New York N.Y. ซึ่งที่ตำบลนี้เมื่อ 15 ปีก่อนนั้น ก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่สองได้เป็นที่ มีการทดลองรับส่ง "Television" เป็นครั้งแรกในโลก ระหว่างงาน "New York World Fair" การไปอยู่ที่ฟลัชชิงจึงเป็นการปูพื้นฐาน การเป็นคนทำทีวีคนแรกในเมืองไทยได้อย่างโก้ที่สุด ผมคิดเช่นนั้น

ผมเดินทางกลับประเทศไทยตอนกลางปี 2496 และได้เข้ารับ ตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิทยุโทรภาพ ขณะที่กรมประชาสัมพันธ์ได้รับเครื่อง

รับส่งวิทยุโทรทัศน์ซึ่งตอนนั้นยังเรียกว่า วิทยุโทรภาพจากบริษัท Marconi ในประเทศอังกฤษ และผมได้ทำการส่งและรับวิทยุโทรทัศน์เป็นครั้งแรกในเมืองไทยและในเอเชียที่จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2496 ต่อมาวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2497 หลังจากนั้นทางราชการได้จัดตั้งองค์กรของรัฐให้ทำการส่งวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์เป็นธุรกิจเป็นครั้งแรก เรียกว่า “บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด” ผมได้ถูกยืมตัวจากกรมประชาสัมพันธ์ ไปเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวและการประกาศสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. เมื่อเปิดส่งวิทยุกระจายเสียงครั้งแรกในวันที่ 31 มกราคม 2497 และต่อมาเมื่อบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด เริ่มกิจการสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 ที่บางขุนพรหม เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498 ผมได้เข้ารับตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายข่าวและการประกาศและหัวหน้าฝ่ายช่างภาพและแสง และได้ทำหน้าที่ช่างภาพข่าวในกรณีที่เสียงอันตรายหรือต้องการผู้มีประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ เช่น การไปสัมภาษณ์จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่แหลมแท่นซึ่งประกาศว่าจะปฏิวัติโดย “ข้าพเจ้ารับผิดชอบแต่ผู้เดียว” ทั้งนี้โดยใช้ถ่ายภาพยนตร์ด้วยกล้องโซลานและบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงเทปและตัดต่อจนเป็นข่าวมีทั้งภาพและเสียงเป็นครั้งแรก

ตอนเที่ยงคืนวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2500 ขณะที่ผมนั่งผ้าขาวม้า ผืนเดียวตัดต่อภาพยนตร์อยู่ที่สถานีช่อง 4 บางขุนพรหม ก็ถูกพลเอก สุรจิต จารุเศรณี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์และประธานกรรมการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด สั่งปลดออกจากตำแหน่งในบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด โดยไม่ให้เหตุผลและให้ไปทำงานที่กรมประชาสัมพันธ์แห่งเดียว และต่อมาได้สั่งย้ายผมให้ไปเป็นหัวหน้าโรงรถ ผมจึงได้ลาออกจากราชการรับบำเหน็จที่รับราชการมา 16 ปี ชื่อกล้องถ่ายหนัง “ไบแล็กซ์” หนึ่งกล้องถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณายาว 5 นาที โฆษณากิจการโรงงานหินอ่อนที่สระบุรีและต่อจากนั้นได้ตั้งสำนักงานโฆษณาสรรพสิริจ้างถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณาและสารคดี ใช้สโลแกนโฆษณาตัวเองว่า “ทำหน้าที่โฆษณาเรียกหาสรรพสิริ” เป็นผู้ถ่ายทำภาพยนตร์โฆษณาด้วยการทุนเป็นเรื่องแรกโดยมี “หนูหล่อ” เป็น

ตัวแสดงนำ หลังจากนั้นได้ทำภาพยนตร์โฆษณาและสารคดีเป็นจำนวนมากว่าหนึ่งพันเรื่อง รวมทั้งที่ใช้ประกอบรายการโทรทัศน์ที่รับจ้างสำนักข่าวสารอเมริกันกรุงเทพทำ ชื่อว่ารายการ “เมืองไทยวันนี้” แล้วเปลี่ยนเป็น “เมืองไทยก้าวหน้า” เสนอทางสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ เดือนละครั้งตั้งแต่ปี 2498 จนถึงปี 2519 นับเป็นรายการโทรทัศน์ที่มีอายุยืนยาวที่สุด

ระหว่างนั้นผมได้ถูกเพื่อนฝูงในแวดวงบันเทิงชวนให้เป็นผู้จัดการไนท์คลับ “มโนราห์” ที่สุรวงศ์ และต่อมาได้ไปจัดทำสถานีโทรทัศน์วงจรปิด “Airport TV” ที่ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ตอนเมือง ได้เป็นผู้สื่อข่าวทีวีไปทำข่าวการรบในเวียดนามเป็นคนแรกและมากกว่าผู้ใด จนได้รับเหรียญยกย่องเกียรติภูมิและประกาศนียบัตรจากรัฐบาลเวียดนามใต้

ต่อมาผมได้เข้าร่วมในการก่อตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และได้รับตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายข่าวคนแรกก่อนที่จะได้รับเชิญเป็นกรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. และผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 ระหว่างนั้นได้จัดตั้งคณะ “ไทยช่วยไทย” รณรงค์ทางวิทยุกระจายเสียง ท.ท.ท. และวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 หาเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ เช่น จากการก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ด้วยการจัดการรายการวิทยุและโทรทัศน์ “ไทยช่วยไทย” และถ่ายทำภาพยนตร์ข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมใจคนไทยทั้งชาติให้ร่วมการรณรงค์จนได้รับเงินบริจาคจำนวนหลายร้อยล้านบาทและจัดซื้อเฮลิคอปเตอร์พยาบาล “ไทยช่วยไทย” มอบให้กองทัพบกเป็นจำนวน 4 เครื่อง

จนเมื่อ 6 ตุลาคม 2519 เกิดเหตุการณ์ไม่สงบที่หน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และท้องสนามหลวง ผมเกรงว่าหากมีการรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยละเอียดทั้งหมดอาจจะเป็นการเพิ่มความแตกแยกในบ้านเมือง ผมจึงได้ไปอำนวยความสะดวกถ่ายทำและถ่ายภาพส่วนหนึ่งด้วยตนเอง นำมาให้ล้างฟิล์มตัดต่อลำดับภาพนำเสนอทางวิทยุโทรทัศน์และบรรยายด้วยตนเอง ทั้งนี้เกรงว่าชาวนี้อาจจะเพิ่มความระแวงในชาติแล้วยังอาจเป็นอันตราย

แก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา โดยผมมีอุดมการณ์ว่า “ผมใช้ให้เขาไปตายไม่ได้ แต่ผมตายแทนเขาได้” และเหตุการณ์ก็เป็นเช่นนั้น โดยหลังจากเหตุการณ์ วันที่ 6 ตุลาคม 2519 และเกิดการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ผมได้ถูกปลดออกจากทุกตำแหน่งหน้าที่ในบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด พร้อมกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาที่พลอยฟ้าพลอยฝนรับเคราะห์ไปด้วยอีกหลายคน นอกจากนั้นยังได้ถูกอายัดทรัพย์สินทั้งสิ้นของตนและครอบครัว และถูกกักขังแก่งจากสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่งห้องให้เป็นบุคคลล้มละลายในทันที ซึ่งนายสรรพลีร์เป็นเพียงผู้ค้ำประกันผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในธุรกิจส่วนตัว ผมจึงได้ไปบวชพระอยู่ที่วัดจุฬามณี จังหวัดระยอง แล้วไปทำไร่อยู่ที่ปะดง ชายแดนเขมร ได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อนแสนสาหัส

จนกระทั่งเมื่อพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ปฏิวัติซ้อน ผมจึงได้กลับมาทำมาหากินในพระนคร และเริ่มการรณรงค์เพื่อกวาดดินที่กลบหน้าคนที่ทำคุณงามความดีแต่ถูกลืมเลือน และประสพเคราะห์กรรมอย่างมิควรเป็นในชีวิตดังเช่น พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพิระพงศ์ ภาณุเดช นักกีฬาคนแรกที่ได้รับชัยชนะในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ จนได้เป็น “พิระ-เจ้าดาราทอง” จากการได้เป็นแชมป์เปียนโลกในการแข่งรถถึง 3 ปีซ้อน ได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูงในต่างประเทศแต่คนไทยลืมเลือนและปล่อยให้ทรงไปสิ้นพระชนม์ในสถานีรถไฟใต้ดินในกรุงลอนดอนเมื่อคืนวันคริสต์มาสอีฟ วันที่ 24 ธันวาคม 2528 ผมจึงได้เข้าพบพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารกองทัพบก ซึ่งมีฐานะเป็นลูกพี่ลูกน้องของพระองค์พิระ ให้เป็นประธานจัดตั้งโครงการเกิดพระเกียรติเจ้าดาราทองของกองทัพบกขึ้นในปี พ.ศ. 2530 และได้ทำพระอนุสรณ์ “พิระ-ดาราทอง” ประดิษฐานไว้ที่สนามแข่งรถพิระเซอร์กิตที่พัทธยาหนึ่งองค์ และจะจัดนำไปประดิษฐานที่สนามแข่งรถตองตันในประเทศอังกฤษอีกหนึ่งองค์ แต่ยังไม่สำเร็จ ยังอยู่ที่หอเกียรติภูมิยานยนต์ “พิระ-เจ้าดาราทอง” ที่สวนจตุจักร กรุงเทพมหานครทุกวันนี้

นอกจากนั้นผมได้รณรงค์ให้มีการสดุดี “โผน กิ่งเพชร” นักมวยแชมป์เปียนโลกคนแรกของไทย จนต่อมาได้มีรูปปั้นโผน กิ่งเพชร จำลองอยู่ที่

“พิพิธภัณฑที่กีฬาแห่งชาติ” ที่สนามราชมิ่งคลาสิกกีฬาสถาน หัวหมาก ในเวลาเดียวกันผมได้รับเชิญให้เป็นผู้บรรยายวิชานิติศาสตร์และวารสารศาสตร์ ในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกริก ฯลฯ

อาจจะเนื่องจากความพยายามยกย่องคุณงามความดีของคนที่ผมเรียกว่า “คนดีที่ไทยลืม” เหล่านี้ก็เป็นได้ ที่ทำให้เป็นกุศลบอบสนองให้ผมได้รับพระราชทานปริญญาวารสารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ. 2533 ขณะที่ยังมีฐานะเป็นบุคคลล้มละลายอยู่

ตอนที่จิตราภรรยาผมมากระซิบที่ข้างหูว่า “คุณได้รับปริญญาเอกจากธรรมศาสตร์แล้วรู้ไหม” ผมไม่ค่อยสบายใจเมื่อได้ทราบว่าคนที่ได้วารสารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นคนแรกนั้นชื่อ “พลเอกสุรจิต จารุเศรณี” แต่ความรู้สึกเปลี่ยนเป็นปิติยินดีเป็นล้นพ้นเมื่อได้เห็นบนแผงประกาศเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บอกว่าก่อนหน้านั้นในปี พ.ศ. 2532 ได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาเดียวกันแก่ “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช” ความปิติยินดีนี้ท่วมท้นยิ่งขึ้นเมื่ออีกหนึ่งปีหลังจากนั้น บนแผงประกาศเกียรติคุณเดียวกันแจ้งว่าในปี 2534 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาวารสารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ “สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”

ผมเห็นว่าการยกย่องคนดีและสิ่งดีที่ไทยไม่ควรลืมเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อการรักษาความเป็นไทยของชาติบ้านเมืองจึงได้เป็นผู้จัดตั้งชมรม “เรารักรถไฟ” และชมรม “พิระ-เจ้าดาราทอง” ขึ้น และได้จัดทำ “หอเกียรติภูมิรถไฟ” และ “หอเกียรติภูมิยานยนต์ พิระ-เจ้าดาราทอง” และ “หอเกียรติภูมิเทคโนโลยีเพื่อไทย” ขึ้นรวมอยู่ด้วยกันที่อาคารพิพิธภัณฑที่รถไฟเก่าในสวนจตุจักร กรุงเทพมหานคร ตามอุดมการณ์ว่า “อดีตรุ่งโรจน์ ปัจจุบันเรียนรู้ สู่อนาคตรุ่งเรือง” เป็นที่รวมเทคโนโลยีทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีการ

ยานยนต์ที่มีกำเนิดขึ้นในสยามประเทศ ด้วยพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระปิยมหาราช ตลอดจนเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมวลชน ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อให้เกิดความรู้และภูมิปัญญาแก่คนทั่วไปที่เข้าชมได้โดยไม่เสียค่าตอบแทนประการใด นอกจากนี้ยังจัดให้การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสในชีวิต และการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการเรียก "กศน. กลุ่มรถไฟจุดจักร" และจัดให้มีการสอนการใช้คอมพิวเตอร์แก่บุคคลทั่วไปโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทนประการใดเช่นเดียวกัน ทั้งนี้โดยหวังจะให้ "คนไทยนี้เก่ง" ให้มากขึ้นตามตามพระราชปราธานของสมเด็จพระปิยมหาราช

ตอนที่กลับจากการทำไร่ภายหลังการปฏิวัติซ้อนของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ผมได้รับเชิญให้เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 และเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการปฏิบัติภารกิจจิตวิทยาแห่งชาติกองบัญชาการทหารสูงสุดจนกระทั่งปัจจุบันนี้ และได้ช่วยบุตรชายซึ่งเป็นช่างภาพจัดตั้ง "บริษัท กิรติภูมิ จำกัด" รับจ้างถ่ายวิถีทัศน์และชีวิตประจำวันเช่นกัน

ตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่สื่อสารมวลชน ผมได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติเป็นคนแรกและมากกว่าผู้ใดในวงการสื่อสารมวลชนไทย เช่น ได้รับรางวัล "สังข์เงิน" สาขาวิทยุโทรทัศน์ จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์เป็นคนแรก ได้รับรางวัลผู้บุกเบิกกิจการวิทยุโทรทัศน์เป็นคนแรก ได้รับรางวัล "แท็คอะวอร์ด" ในฐานะผู้บุกเบิกการโฆษณาทางโทรทัศน์เป็นคนแรก ได้รับรางวัล "ช่างภาพข่าวโทรทัศน์ยอดเยี่ยมแห่งยุค" จากชมรมผู้สื่อข่าวโทรทัศน์แห่งประเทศไทยเป็นคนแรก ได้รับรางวัลเหรียญ "นอร์มา" ในฐานะผู้ส่งเสริมการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ

ในด้านสังคม ผมเป็นผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นเลขานุการคนแรกของสมาคมนักวิทยุแห่งประเทศไทย เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นนายกคนแรกของสมาคมนักศึกษาเก่า คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นนายกสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นนายกคนแรกของสมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย

ผมเป็นนักเขียน เริ่มเขียนหนังสือตั้งแต่อายุ 16 ปี และได้พิมพ์หนังสือยาวกว่า 500 หน้า ออกจำหน่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481 ชื่อหนังสือ "คู่มือนักรถยนต์" หลังจากนั้นได้เขียนและพิมพ์จำหน่ายหนังสืออีกมากมายหลายเล่ม และเขียนบทความเสนาในนิตยสารรายเดือน และรายปักษ์มากมายหลายเล่มอยู่เป็นประจำ และเมื่อกลับจากการหลบลิ้นหนีสั่งคมไปทำไร่อยู่ที่ชายแดนเขมรได้ระบายความปวดร้าวในหัวใจออกเป็นตัวอักษรในหนังสือชื่อว่า "ผมเป็นคนข่าวคนหนึ่ง-ก็แค่นั้น" และได้มอบให้สำนักพิมพ์ "ภักธรรศ" จัดพิมพ์เป็นครั้งที่ 2 ด้วยความหวังว่าอาจจะเป็นเยี่ยมอย่างอุทราภรณ์แก่คนทั้งปวงในการต่อสู้ชีวิตเพื่อมีโอกาสทำตนให้เป็น "คนไทยนี้เก่ง"

ผมขอจบประวัติคนชื่อ "สรรพลีรี วิรัชศิริ" ด้วยการขอบพระคุณท่านที่กรุณาซื้อหนังสือเล่มนี้เพื่อผมจะได้มีทุนทำอะไร ๆ ให้เพิ่มคุณภาพชีวิตได้อีกหน่อยทั้งแก่ตนและคนอื่น ตอนนี้อยู่อายุอานามแค่แปดสิบกว่า ๆ ยังเหลือเวลาอีกตั้งแยะกว่าจะครบร้อย ก่อนได้ไปรายงานกับยมบาลว่าระหว่างเกิดกับตายนั้น คนชื่อ สรรพลีรี วิรัชศิริ ได้ทำอะไรบ้าง ที่พอทำให้คุยได้ว่า "ผมเป็นคนข่าวคนหนึ่ง-ก็แค่นั้น"

